

Źródło: Materiały z kontroli NIK.

Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych

okres objęty kontrolą: 1 września 2014 r. - 31 stycznia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Warszawa, styczeń 2018 r.

01 Dlaczego podjęliśmy kontrolę?

- Rosnące zainteresowanie młodzieży strzelectwem sportowym;
- Poszerzanie oferty edukacyjnej szkół o zajęcia dodatkowe ze strzelectwa sportowego;
- Funkcjonowanie w szkołach tzw. „sal dydaktycznych do strzelectwa sportowego” niebędących strzelnicami w rozumieniu przepisów ustawy o *broni i amunicji*;
- Wypadek na strzelnicy szkolnej w Stalowej Woli.

02 Co kontrolowaliśmy?

Cel główny kontroli:

Ocena stanu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas dodatkowych zajęć szkolnych w postaci nauki strzelania na szkolnych strzelnicach.

Cele szczegółowe kontroli:

- Ocena spełnienia wymogów prawa, związanych z dopuszczeniem obiektów strzelnic szkolnych do użytkowania, znajdujących się w budynkach szkół, na których prowadzone są zajęcia dodatkowe ze strzelectwa sportowego z użyciem broni, w szczególności, zgodności z przepisami prawa budowlanego, posiadania atestu, zatwierdzonego regulaminu użytkowania.
- Ocena stopnia spełniania norm bezpieczeństwa dla tego typu obiektów podczas zajęć ze strzelectwa sportowego, prowadzonych dla uczniów szkoły przez jej pracowników, bądź przez podmiot zewnętrzny, np. koło strzeleckie, którego celem jest przygotowanie młodzieży do zawodów strzeleckich.
- Ocena nadzoru organu prowadzącego szkołę, w której usytuowano strzelnicę szkolną, nad prawidłowością przebiegu dodatkowych zajęć strzeleckich.
- Ocena prawidłowości nadzoru pedagogicznego organów oświaty w zakresie stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej nad szkolnymi zajęciami dodatkowymi ze strzelectwa sportowego.

03 Kogo kontrolowaliśmy?

Kontrolą objęto 6 spośród 16 szkół z terenu województwa podkarpackiego posiadających strzelnice w rozumieniu przepisów ustawy o broni i amunicji lub sale dydaktyczne do strzelectwa sportowego (strzelnice szkolne) – niebędące strzelnicami w rozumieniu tych przepisów:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Stalowej Woli,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Krośnie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Krośnie,
- Liceum Ogólnokształcące w Jedliczu,
- Zespół Szkół Leśnych w Lesku,
- Michalicki Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Miejscu Piastowym,
- Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

04 Stwierdzony stan

- Brak w przepisach prawa określenia warunków technicznych strzelnic szkolnych, co zagraża bezpieczeństwu ich użytkowników oraz osób postronnych.
- Inicjatywy dyrektorów w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom takich zajęć:
 - formułowanie zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych i przechowywania urządzeń pneumatycznych,
 - nadzór nad zajęciami ze strzelectwa sportowego prowadzonymi na strzelnicach szkolnych – wizytacje.
- Brak wsparcia przez inne organy państwa (Kuratora Oświaty, Policję) – ze względu na brak podstaw prawnych do takich działań.

05 Stwierdzony stan

Strzelnica w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej w Jedliczu

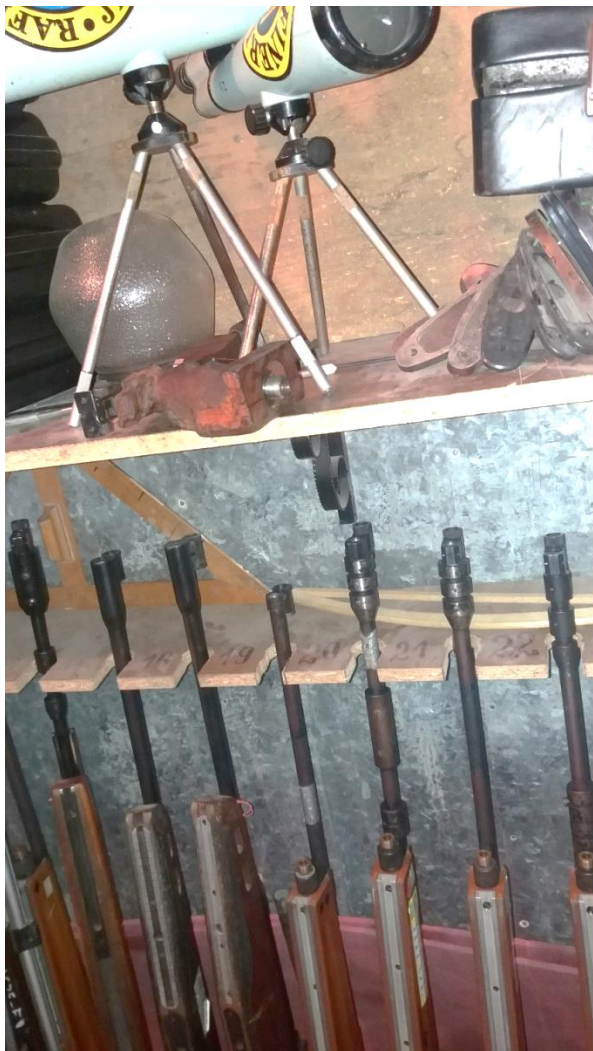

Źródło: Materiały z kontroli NIK.

06 Stwierdzony stan

- Stosowanie w skontrolowanych szkołach zawężającej interpretacji przepisów art. 71 ustawy *Prawo budowlane* - adaptując pomieszczenia na strzelnice szkolne dyrektorzy nie zgłaszali zamiaru dokonania takiej zmiany administracji budowlanej.
- Brak kontroli ze strony Kuratorium Oświaty w Rzeszowie stanu obiektów strzelnic szkolnych i kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dodatkowe na strzelnicach, z powodu nieujęcia takich zadań w planach nadzoru pedagogicznego MEN w latach 2014 - 2017.
- Bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć nie sprawdzały organy prowadzące szkoły.
- Ze względu na brak podstawy prawnej, Policja nie zajmowała się funkcjonowaniem strzelnic szkolnych ani nie gromadziła danych o liczbie i rodzaju urządzeń pneumatycznych używanych na tych strzelnicach.

07 Stwierdzony stan

Sposób przechowywania sprzętu strzeleckiego w Liceum Ogólnokształcącym w Jedliczu

Źródło: Materiały z kontroli NIK.

08 Ocena ogólna

- W szkołach nie w pełni zapewniono uczniom warunki bezpieczeństwa podczas dodatkowych zajęć w postaci nauki strzelania na strzelnicach szkolnych.
- W przepisach prawa nie zostały określone szczegółowe regulacje dotyczące zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych, w tym wymagania dla pomieszczeń i wyposażenia.
- Dyrektorzy szkół podejmowali działania mające zapewnić bezpieczeństwo uczestników zajęć strzeleckich, poprzez określanie własnych zasad funkcjonowania strzelnic szkolnych oraz wizytacje przebiegu zajęć.
- Zajęcia ze strzelectwa sportowego prowadzono w obiektach niebędących strzelnicami w rozumieniu przepisów, lecz jedynie pomieszczeniami, adaptowanymi na potrzeby prowadzenia takich zajęć.
- Kurator oświaty i Policja nie podejmowali żadnych działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania strzelnic szkolnych – ze względu na brak odpowiednich regulacji prawnych zobowiązujących organy państwa do podejmowania działań w tym zakresie.

09 Ocena ogólna

- Kontroli warunków organizacji zajęć ze strzelectwa sportowego nie przeprowadzały organy prowadzące skontrolowane szkoły.
- Adaptując pomieszczenia na strzelnice szkolne, nie występowano do organów administracji budowlanej o wydanie pozwolenia na budowę oraz pozwolenia na użytkowanie. Również organy nadzoru budowlanego z własnej inicjatywy nie prowadziły kontroli tych obiektów.
- Podkarpacki Kurator Oświaty w Rzeszowie nie sprawował nadzoru pedagogicznego, związanego z oceną stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, dotyczącej zajęć dodatkowych na strzelnicach szkolnych, w tym kwalifikacji osób, prowadzących zajęcia dodatkowe na strzelnicach.
- Przepisy ustawy o systemie oświaty nie przewidywały określenia przez MEN podstawy programowej dla zajęć ze strzelectwa sportowego w szkołach, ponieważ były to zajęcia dodatkowe. Stąd też zajęcia te cechowała różnorodność programowa i organizacyjna, ustalana według inwencji i pomysłów organizatorów i dyrektorów szkół

10 Wnioski

- Podjęcie działań, we współpracy z właściwymi organami, w celu prawnego uregulowania zasad urządzania strzelnic szkolnych, przechowywania broni lub urządzeń do niej podobnych oraz określenia kwalifikacji osób prowadzących w szkołach zajęcia ze strzelectwa sportowego – Minister Edukacji Narodowej.
- Przeprowadzanie, w ramach nadzoru pedagogicznego, kontroli zajęć ze strzelectwa sportowego, prowadzonych na strzelnicach szkolnych, w szczególności kontroli przestrzegania warunków bezpieczeństwa - Kurator Oświaty.

11 Działania po kontroli

- W toku kontroli nawiązano współpracę z Prokuraturą Okręgową w Tarnobrzegu, dotyczącą wypadku na strzelnicy szkolnej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Stalowej Woli.
- W związku z wynikami kontroli oraz prowadzonego dochodzenia Prokuratura Okręgowa w Tarnobrzegu w grudniu 2017r. skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko byłemu dyrektorowi Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Stalowej Woli oraz nauczycielowi prowadzącemu zajęcia na strzelnicy szkolnej w dniu wypadku.

12 Działania po kontroli

- W wystąpieniach pokontrolnych do dyrektorów kontrolowanych szkół oraz Kuratorium Oświaty w Rzeszowie zawarto łącznie 7 wniosków. Wszystkie te wnioski zostały zrealizowane.
- Podkarpacki Kurator Oświaty w Rzeszowie przekazał Ministrowi Edukacji Narodowej wniosek NIK dotyczący przeprowadzania w ramach nadzoru pedagogicznego, kontroli zajęć ze strzelectwa sportowego, prowadzonych na strzelnicach szkolnych, w szczególności kontroli przestrzegania warunków bezpieczeństwa.
- Minister Edukacji Narodowej polecił kuratorom oświaty wprowadzenie do planów nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2017/2018 obowiązku monitorowania bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych.

13 Działania po kontroli

W związku z opracowywaniem informacji o wynikach kontroli, NIK skierowała zapytania do Komendanta Głównego Policji, Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz (wraz z powiadomieniem w trybie art. 62a ustawy o NIK o ocenach i wnioskach zawartych w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Podkarpackiego Kuratora Oświaty) do pozostałych 15 kuratorów oświaty w sprawie wystąpienia wypadków z udziałem uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że za wyjątkiem zdarzenia w Stalowej Woli, na terenie kraju do ww. organów nie zgłaszano wypadków na strzelnicach szkolnych.

14 Działania po kontroli

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego poinformował NIK, że od 2015 r. do lutego 2018 r. organy nadzoru budowlanego przeprowadziły 22 kontrole szkół w 10 województwach, w których znajdowały się pomieszczenia adaptowane na strzelnice szkolne.

Organ ten wskazał także, że regulacje ustawy Prawo budowlane nie zawierają przepisów, które wyłączałyby kontrole strzelnic szkolnych spod kompetencji organów nadzoru budowlanego. Zatem organom tym przysługuje prawo do kontrolowania budynków szkolnych, w tym pomieszczeń przeznaczonych na strzelnice sportowe. Mogą one podejmować działania wskazane w rozdziale 6 tym ustawy - Utrzymanie obiektów budowlanych.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego stwierdzając, że brak jest jednak przepisów techniczno-budowlanych, dedykowanych pomieszczeniom strzelnic szkolnych, za zasadne uznał wprowadzenie obowiązku sporządzenia instrukcji obsługi i eksploatacji budynków, w których takie strzelnice są organizowane. Zdaniem tego organu, bez wątpienia wpłynęłoby to pozytywnie na poziom bezpieczeństwa, a jednocześnie ułatwiłoby i przyspieszyło działania organu nadzoru budowlanego w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Źródło: Materiały z kontroli NIK.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie